

France Balantič

VENEC

I

Trohneče vence sem si strgal z glave,
ostanki preperelih rož v laseh
so znamenje, da moram v vrste teh,
ki kmalu jih zdrobijo kepe rjave.

Toda zakaj kraljevske mi oprave
ponuja pred menoj plešoči greh,
zakaj na ustnicah koti zasmeh,
če zapuščene noge so majave.

Zaman brsti v oblakih kri, zaman,
ne vidim nič, oči so izgorele
in predse mečem roke smrtnobele.

Strah pomodrel je kakor cvet plavice
na vrata grobnice tiščim nosnice,
poslednjih smrtnih vonjev sem pijan.

II

Poslednjih smrtnih vonjev sem pijan,
poslednja gnila rosa name pada
in duša plazi se med kamni jada,
podrt je moj najtišji hram, izdan.

In kruh moj nizki je zaznamovan
in gobavi berač na pragu strada,
iztrgal bom meso si iz smrti hlada
in vrgel predenj ga, naj stopi nanj.

Naj ne boji se znamenja na njem,
naj bo usmiljen vsaj kot krizanteme,
sicer meso bom pustil ptičem vsem.

In blodne tolpe krakajočih vran
razteple mi drobtine bodo neme.
Obup moj sivi je do dna prežgan.

III

Obup moj sivi je do dna prežgan,
umrli moje deklice so čari,
nad njimi srečni tujec gospodari -
rad stiskal njeno dlan bi, njeno dlan!

Vem, da je moj poljub zasramovan!
Podoben sem razpadli davni žari,
pozabljeni od dragih v prsti stari,
njen prah kakor spomin je razsejan.

Utrujenost se v udih mi preceja
in noč se spušča kakor gosta preja
čez plave rese onemoglih vek.

Le veter zganil gube je oblek
in jaz kot pokošene zrele trave
sesedel krhek sem se sred planjave.

IV

Sesedel krhek sem se sred planjave,
negiben sem kot v ilu volčja sled,
zastrt z bogastvom blaznih sem besed,
po prstih plešejo z menoj daljave.

Ukradel vetru mrzle sem zastave,
pod vihrajoči slap sem padel bled
in zdi se mi, da usta lepi med,
ko se zagrebam poželjiv v dišave.

In kot telo deviško se blazina
zemljé razsipne vdaja moji žeji,
v omami čutim, da roké so zdrave.

Nacedil vanje kaplje sem pelina,
jim dale mirni soj ko mladi veji
dobrótjljive domače so dobave.

V

Dobrótjljive domače so dobrane
opasale me z belim ljubjem brez,
ožarjen sem od nébesnih zaves,
obstal sem sredi sinje slave.

V večerni luči so stezé krvave,
neveden sem začel zahvalen ples,
bodičevje pritlikavih dreves
in kamni vsi mi vtiskajo pozdrave.

Raztrgan in ubog sem ko menih,
iz ust mi klokota smeh razigran,
kdo je raztopil mi obupni vzdih?

Privrele strjene krvi so kepe,
ko ostre veje so kot roke slepe
odprle izgublencu srčno stran.

VI

Odprle izgublencu srčno stran
pragozdnih jezer so oči prozorne,
ko gledal v vodi sem kosti spokorne,
ko pral sem globočine svojih ran.

S svetlobo mehko bil sem obsijan,
ko vse razbil podobe sem uporne,
pritrjene na srca stene borne,
poklekal prednje vsak dan sem bolan.

Razgaljeno srce zdaj mirno čaka,
da rož in trav semena v njem vzkalijo -
prečudne dobre sile v meni spijo.

In moj obraz je kakor cvetje maka,
preveč krvi je svetle curek slan,
studencev močnih, čistih sem željan.

VII

Studencev močnih, čistih sem željan,
rad bi napil se iz sončnega korita
in rad bi, da bi luč bila razlita
čez vso kot ajdov hleb črno ravan.

Povsod pridelek moj je posejan,
kjer brodim z roko po valovih žita,
o naj nikoli se ne prebudita
spet rdeči greh in smrtnobeli dan.

Ah da, moj Bog, rad vse trpim menjave,
živim naj reven ali pa brez truda,
samo naj, Dobri, bom kot Tvoja gruda.

Naj pestujem kot deklice glavó
Tvoj mir in kot samotno naj drevo
potapljam v dobre zemlje se vonjave.

VIII

Potapljam v dobre zemlje se vonjave,
v šumeči plamen svežega lesa,
v voščeno smolo borov iz gora,
v kadila brinovega zublje plave.

Praši mi cvetje strgane rokave,
ko boža rušo roka mi trpkà
in ptice, zlati hrošči spod neba
počasi polnijo mi dni sanjave.

Ponudil Bogu bom od vseh plodov,
ki hranim še za dolge jih noči.
Nasiti drugega naj dar Njegov.

V zahvalo radostno za vse dari
postavil v srcu žrtvenik sem nov
in spet sem vitki vrč za božjo kri.

IX

In spet sem vitki vrč za božjo kri,
spet kopljem zemljo kot nekdanje čase,
življenje s polnimi cvetovi rase,
ponižnih bosih nog se prst drži.

V noč soncu romarju se ne mudi
in mojo malo čredo v bregu pase,
ki z mirnimi očmi z lučjó igra se,
vsak žarek v mojem srcu se medi.

Ne bom se vrnil še v naročje koč,
dokler še kolesnice zrem med poljem,
zdaj ob žerjavici sedim pojoč.

Se v belem dimu zibljejo kotanje,
s pobožno pesmijo kot zlatim oljem
prsteno grlo močijo mi sanje.

X

Prsteno grlo močijo mi sanje,
kot da bi čutil ljubice utrip
in roka ni več kakor mrzel ščip,
ki plazil se nekoč je čez kostanje.

Otrpnil sem in dragoceno spanje
mi kaplja na telo z razcvelih lip,
tišina ni samo razkošen hip,
je večna luč in njeno trepetanje.

Nekje brez bolečin otrok umira,
jaz pojem kakor vedno mu na pot,
njegova duša milost mi izpira.

Tu bom ostal vse dni, na tej obali
privezal bom svoj razmajani brod,
nikdar več ne zastro me tuji vali.

XI

Nikdar več ne zastro me tuji vali,
kaj sanjal bi o vodi daljnih strug,
ko dobro mi je v krogu božjih slug,
za svojega me brata so izbrali.

Čeprav na mojem srcu počivali
so ptiči, ko leteli so na jug,
ne plakam več za njimi, zdaj sem drug,
spomladi, vem, me bodo blagrovali.

Spomladi bom kot gaber zelenel,
v globinah svojih bom sladko trpel,
ko zacvetel iz lastne bom prsti.

Že zdaj v opoju duša mi prepeva
in ob pričakovanju tega dneva
drhteč v veselju legam na oči.

XII

Drhteč v veselju legam na oči,
neznana topla slast mi kri prevzema,
ne bom izvil se iz božjega objema,
zato blagoslovljena kri kipi.

Naj ne preštejem posvečenih dni,
moj Oče, naj ljubezen me razvnema
in naj bom dolgo dolgo bakla nema,
ki potnikom samotnim v noč gori.

Saj sam bridkó okusil sem iskanje
in vem, kako so ranjena kolena,
ki jih ožge nemirna sla ognjena.

In Ti si tako dober, saj z menoj
si bil usmiljen, in da zdaj sem Tvoj,
Gospod, podaril si mi odpuščanje!

XIII

Gospod, podaril si mi odpuščanje,
čez krotka usta vino si razlil,
da bi ljubezni Tvoje se napil,
da bi pozabil vse poti nekdanje.

Kot cvet razgrnil predte sem molčanje,
moj strah pod Tvojim plaščem je minil,
tu spal bi rad in naj dežja naliv,
naj sončnih žarkov boža me igranje.

So bratje bolečine zakopali,
z vetrovi grenki zvoki so zbežali
in z moje glave cestni prah izginja.

In moja pesem v plamen se spreminja,
lupina sanj vse bolj je sinja, sinja,
bogat sem kakor tihi glas piščali.

XIV

Bogat sem kakor tihi glas piščali,
v srce cedi se divjih panjev strd,
moj zlati dan široko je odprt,
na gmajni so pastirji zaplesali.

Otroški vriski so želje mi dali,
da z žametno prstjo bi bil zastrt,
da kmalu bi poljubil zrelo smrt,
da bi v rokah cvetovi mi razpali.

Nič več razpadanja se ne bojim,
čeprav mi vseč je to čakanje bežno,
ko čutim, da v globinah že zorim.

In da okrasil bi prezveste splave,
ki pluli bodo čez vodo brezbrežno,
trohneče vence sem si strgal z glave.

MAGISTRALE

Trohneče vence sem si strgal z glave,
poslednjih smrtnih vonjev sem pijan,
obup moj sivi je do dna prežgan,
sesedel krhek sem se sred planjave.

Dobrótjljive domače so dobrave
odprle izgublencu srčno stran,
studencev močnih, čistih sem željan,
potapljam v dobre zemlje se vonjave.

In spet sem vitki vrč za božjo kri,
prsteno grlo močijo mi sanje,
nikdar več ne zastro me tuji vali.

Drhteč v veselju legam na oči:
Gospod, podaril si mi odpuščanje!
Bogat sem kakor tihi glas piščali.